

Ki funda e dženeski 88 nukta 2 e Konstitucionalesko e Republika Crna Gorako anava

DECIZIA

VAŠO DECIZIPE E ZAKONESKO E MEDIENGO

("Sl. list RCG", n-ro. 51/02, 62/02)

Ovela decizime o Zakono vaše medie, savo so anda o Parlamento e Republika Crna Gorako, ki bešin taro štarto avralničalo beršipe ano 2002 berš, diveste 16. septembro 2002 berš

N-ro: 01- 2808/2

Podgorica, 17. septembro 2002 berš

Prezidento e Republika Crna Gorako
Milo Đukanović, p.v.

ZAKONO

VAŠE MEDIE

I FUNDVNE TERMINANTE

Dženo 1

E Medie ani Republika Crna Gora si tromale.

Ani Republika Crna Gora si bidendi i cenzura e mediengi.

I Republika Crna Gora arakhela thaj garantirinela e tromalipaske e informiripaske ke niveloja save so si ikerde ane maškarmutne dokumentoja vaše manuškane hakaja thaj e tromalipa (OUN, OEBS, Savjet Evrope, EU).

Akava zakono trubul te ovel vakerdo thaj kerdo ano jekhipe e principengo e Europake konvenciako vašo arakhipe e manuškane hakajengo thaj e fundavne tromalipango, ko labaripe e praktikako e precedentnikane hakajesko ko Europako sudo vaše manuškane hakaja.

Dženo 2

I Republika Crna Gora (ani dureder teksto: Republika) kerela garancia e hakajeske ko tromalo fundiripe thaj lačo butipe e mediengo fundirime ko: tromalipe e vakerdipasko e gindipasko; tromalipe e rodljaripasko, khedipe, buvljaripe, ikaldipe thaj lelipe e informaciengo; tromalo resipe dži e sa e hangoja e informaciengo; arakhipe e manuškane personengo thaj digniteto thaj tromalo thavdipe e informaciengo.

I Republika kerela garancia ko jekhejehipe e leipaske than ano informiripe e kherutne thaj e avralphuvake fizikane simengo, ano jekhipe akale thaj e Zakonesa vašo radio-difuzia.

Dženo 3

I Republika arakhela kotor e finansiengo resursengo vašo realiziripe e Konstitucionalesko thaj e zakonesko save so si garantirime e hakojenca e dizutnengo ko informiripe, bizi diskriminacia, pali funda e programake saikerinake save so si bare džanlipastar vašo:

- barjovipe e sieknciako thaj e sikljvipasko;
- barjivipe e kulturako;
- informiripe e personako savi si lalori vaj koroli;

Vašo realiziripe katar i poza 1 akale dženeste, i Republika arakhela kotor e finansiengo resursengo vaše programako saikerinako ki albanikani thaj e čhiba e avere nacionalnikane thaj etnikane grupengo.

I forma e trubutne finasniate resursengo katar akava dženo zurarela e budžetosa e Republikako, a o čhani thaj e šartia ulavdipaske ovena xramome e aktosa e republikane organonge e vastaripaske vaše butja e informaciengo (ano dureder teksto: autorizirime republikano organo).

Dženo 4

Ane medie tromale ovena ikalde e informacie thaj e gindipa vaše čipote, ovipa thaj e persone, patjivkerindo o Konstitucionalo, zakono thaj etikane normativoja e žurnalistikane profesiako.

Vašo phagipe e Konstitucionalesko thaj e zakonesko e vakerde tromalipasko e informiripasko anela o sudo, palo sigutno proceduripe.

I informacia saven so isi e zakonoanipasko, egzekutivako thaj sudosko radžipe, firme thaj institucie savenge si dende e putarde autoriziripa save so si resutne ano putardipe, ano jekhahjehipe e ulavde zakonesa vašo tromalo resipe e informaciengo.

Dženo 5

O Monopolo ano informiripe nane dendo.

O arakhipe taro monopolo ano informiripe ovela ando e ulavde zakonenca.

Dženo 6

E Medie, ano dikhipe akale zakonesko, ovena gindime: o nevipa, radio thaj televizija, servisia informativnikane agencia, teleteksto thaj e aver forme e periodikane ikaldipaske ko redaktorikano formiripe programenge saikerina e legrdipasa e xramovipango e asšunipasko vaj piktorengo ko čhani savo so si resutno dži ko putardipe.

E Programake saikerina, ano dikhipe akale zakonesko, ovena gindime sa e tipoja e informacieng (nevipa, informiripa, gindipa, raporto thaj aver informacie) thaj e autorikane butja, save so ovena ikalde taro maškaripe e mediengo resarinasa te ovel informiripe thaj hošipe e kulturnikane, sikljovipaske thaj e aver trubutne putardipa.

E medie, ano dikhipe akale zakonesko, na ovena gindime te si: biltenojakatalogoja thaj aver publikacie, kerde majbut e reklamiripaske. Butjarne komunikaciake, sikljovipaske procesoske vaj internet butjake e juristikane simenge, konfesiake, buradžikane thaj aver organizacie, školake nevipa, “Oficialnikani patrin e Republika Crna Goraki”, oficialnikane nevipa e jekhinengi e lokalnikane korkoriradžinaki thaj aver oficialnikane nevipa, sar thaj plakatia, brošure, prospektoja, transparenteja thaj video rig bizo dživde fotosoja.

Dženo 7

I Republika, e jekhina e lokalnikane korkoriradžinake thaj i juristikani sima sava so isi butipe ane themake baripena vaj pale save so si ano sahnipe ja pale buteder, ovena finansirime katar e putarde ande love save so našti te oven fundalutne e mediumenge, numaj te si telo šartia save so si xramome e Zakonesa vaši radio-difuzia.

II FUNDIRIPE E MEDIENGO

Dženo 8

O Mediumo ovela fundirime e aktosa vašo fundiripe, tromale thaj bizo ojavakerdipe thaj ovela xramome ani Evidencia e mediengi (ano aver teksto: Evidencia) savi so legarel e autorizirime republikako organo.

E elektronikane medie ovena fundirime ko čhani thaj palo proceduripe e xramome Zakonoske vaši radio-difuzia.

Sako jurisikani thaj fizikani sima isi ola hakaj te dikhel thaj hakaj ikaldipasko katar i Evidencia. Svako pravno i fizičko lice ima pravo uvida i pravo na izvod iz Evidencia.

Dženo 9

O apliciripe vašo xramovipe ani Evidencia dela o fundalutno vaj sar autorizirime persona.

Uzal o apliciripe ovela dendo thaj akto vašo fundiripe thaj akala evidentvoja:

- anav e mediuemesko;
- than kote si o bešipe e fundalutnesko.

O fundalutno e mediuemesko isi ole obligacia vašo sako averipe e evidentongo katar i poza 2 akale dženestar te del informiripe e autorizirime republikake organoske, ano roko taro 15 divesa taro dive kana si kerde e averipa.

O proceduripe e apliciripasko thaj o čhani te legaren i Evidencia savi so xramonela o autorizirime republikano organo, bizo džipherde šartia akale xramome save so si e zakonesa.

III DISTRIBUCIA MEDIENGE

Dženo 10

I Distribucia e kherutne thaj e avralphuvake mediumenge ani Republika si tromali.

O fundalutno e mediumengo vaj i šamparia isi olen obligacia katar sa e jekhto kopie te den jekh e organoske e vastaripaske savo so si autorizirime vaše butja e arhivake.

Dženo 11

O autorizirime sudo šaj, ko bahani e themake došalkerutnesko, te del bidendipe e distribuciako savo so si kerdo ko programako saikeripe e mediuemesko savo so akharela ko zoralo rumipe e konstitucionalnikane sistemasko, rumipe e teritorialnikane sahnipasko e Republikako, phagipe e dende tromalipango thaj hakajengo e manušengo thaj dizutnengo vaj keripe nacionalnikani, rasaki vaj konfesiaki bitolerancia vaj bikamipe.

Dženo 12

O autorizirime sudo šaj, ko bahani e themake došalkerutnesko, a ano jekhipe e dženesa 11 akale zakonestar, te anel solucia vašo tiknevvrarako bidendipe e distribuciako e ikalde programake saikerinako e mediuemesko dži i palutni andi decizia vašo bidendipe.

Palo bahani katar i poza 1 akale dženestar o sudo anela decizia ano roko taro 24 časoja taro olesko deipe.

O autorizirime sudo si obligaciasa te del solucia thaj o tikne vramako bidendipe te del e fundalutneske, šampariake thaj e distributeroske.

Dženo 13

I procedura palo bahani vašo bidendipe si sigutni.

O dikhiper trubul te ovel ikerdo ano roko taro 48 časoja katar o leipe e bahanesko.

O dikhiper pali procedura palo bahani vašo bidendipe šaj te ovel ikerdo thaj bizo thanipe e akharde rigutnengi, ko so e rigutne ano akharipe kodoleske insistirinena thaj dena sama.

O činavipe palo bahani vašo bidendipe o sudo anela ko kodo momento palo agordo dikhipe, ikalela ole bizo prolongiripe thaj dela ole e rigutnenge ano roko taro 48 časoja.

Dženo 14

O sudo te iranda o bahani vašo bidendipe vaj pale i solucia vašo tikne vramako distribuiripe e ikalde programake saikerinake, e soluciasa ka ovel terminirime kaj sa e lele mjere te oven činavde ano roko taro 12 časoja.

O rovdipe e themake došalkerutnesko mujal i solucia e sudoski katar i poza 1 akale dženestar na prolongirinel e kerde solucie.

Dženo 15

O sudo te iranda o bahani vašo bidendipe, isi ole obligacia te vakerel o učipe e lovenge škodako savo so ulo kerda o bifundirime tikne vramako e bidendipasa.

I zoresa kerdi decizia vašo deipe e škodako šaj te ovel rodime ano roko taro 30 divesa katar o dive kana ovela kerdo o decizipe.

I škoda katar i poza 1 akale dženestar ovela dendo katar o budžeto e Republikako.

I škodime sima šaj, ano parnicako proceduripe, te rodel o averipe dži o učipe e čačutne kerde škodako.

Dženo 16

O rovdipe mujal e solucie e jekhtodigrake sudosko palo bahani vašo bidendipe ovela dendo ano roko taro 48 časoja katar e deipa e xramovipasko e soluciako.

O vramako thaj dendo rovdipe, jekhajekh e aktonca, o jekhto digrako sudo dela e Apelaciake sudoske ano roko taro 48 časoja katar o leipe e rovdipasko.

O apelaciako sudo šaj te akharel thaj te šunel e rigutnen.

O apelaciako sudo dela decizipe vašo rovdipe ano roko katar e trin divesa taro dive kana si lelo o rovdipe e aktonca.

Dženo 17

Kana akale zakonesa nane aver kerdo thaj terminirime, ani procedura vašo bidendipe e distribuciako e ikalde programake saikerinako jekhajekh sar so ovela kerdo e terminantenca e Zakonesa vašo došalkeripasko proceduripe.

IV OBLIGACIAKO IKALDIPE E EVIDENTONGO

Impresumo thaj xarneder impresumo

Dženo 18

O Impresumo e mediumengo saikerela o anav e mediumengo, anav, vaj pale firma thaj thanipe, vaj bešipe e fundalutnesko thaj trubul te ovel pobuter katar o sajjalo te ovel ulavdo katar e avera saikerina e mediumengo.

O impresumo e šampime mediumesko obligaciasa saikerela o anav thaj bešipe e šampariako, data kana si ikaldo vaj pale si pale ikaldo thaj kobor kopie si šampime.

O Impresumo e radiosko thaj e televiziako ovela ikaldo ano starto thaj agor e diveske emiripasko e programako, ja pale maškar i ekvaši i rat thaj o duj časo, kana o programo ovela emitirime bizo te ovel čhinavdo.

O impresumo e servisongo ki informativnikani agencia ovela ikaldo majhari jekhfir ko dive.

O harneder impresumo e šampime mediumesko ovela arakhlo ane margine sakone rigako thaj saikerela o anav e mediumesko thaj i data e ikaldipaski.

O harneder impresumo e televiziake programesko trubul te saikerel e identifikaciako simbolo e televiziake programako thaj ovela ikaldo ani sahani vrama džikaj i programa ovela kerdi.

O harneder impresumo e radio programako trubul te saikerel o anav e radio programako thaj ovela ikaldo majhari jekhfir ane sakoja duj časoja ko emitiripe e programako.

O harneder impresumo e informativnikane agenciako trubul te saikerel o anav e servisosko, data thaj vrama e dende informaciengo thaj ovela ikaldo ani sako ikaldi informacia.

O harneder impresumo e avere mediumengo, sar thaj e publikaciako thaj e legarutnengo e informaciengo thaj ovela ikaldo uzal i sako ikaldi informacia.

O harneder impresumo e avere mediumengo, sar thaj i publikacia e legarutnengi e informaciengi save so naj medie save so ikalena ko dendo čhani, jekhajekh e anglederutne pozenca akale dženestar.

Dženo 19

E mediume isi ole obligacia ko terminirime than sakone personalnikane legarutne e programake saikeripaske te ikale akala evidentvoja:

1) data e produkciako (masek thaj berš), kana ovela kerdi buti e programake saikerinenge e elektronikane mediumenge;

2) anav e auktoresko ko ikaldo artiklo, numaj o auktoro te kerda aver;

3) anav e juristikane vaj fizikane simako e plesutnesko e autorikane hakajengo;

4) anav e juristikane vaj pale fizikane simako savi so arakhela e labarde subjektoja e kulturnikane kustikipasko vaj pale e arhivake materialosko, vaj pale e obligaciake reprodukciako;

5) anav e mediumesko taro kana si lelo o programako saikeripe vaj pale olako kotor, numaj kana si maškarpeske phandle lafesa averkerdo thaj terminirime.

V HAKAJA THAJ OBLIGACIE ANO INFORMIRIPE

Dženo 20

E Fundaltune e mediuemesko isi ole obligacia te ikalel e programake saikerina, kana kodova e zakonesa naj aver kerdo.

O mediuemo te ikalda e programako saikeripe savo so ruminela e zakonesa arakhle interesoja e simenge savenge so i informacia si vakerdi vaj pale adalenge savenge si teljarkerdo o čhamjalipe vaj integriteto e individualcongo, vakeren vaj legaren bičačipa všo lengo dživdipe, džanipa thaj e kapacitetoja, i interesirime sima isi ola hakaj vašo rovdipe e autorizirime sudoske vašo deipe e škodako mujal e autoritetoja thaj e fundalutne e mediumengo.

Dženo 21

E Informacie e khedipange ko bidendo čhani šaj te oven ikalde sade ano intereso e nacionalnikane arakhipasko, arakhipe e teritorialnikane integritetosko vaj pale e putarde arakhipasko, čhinvipe e biničalipasko vaj kriminalosko thaj arakhipe e sastipasko vaj hakajengo e averengo, čhinvipe e pučaripasko ke informiripa save so si lele ano patjavipe vaj pale vašo arakhipe e autoritetesko vaj subjektivipasko e sudosko.

O žurnalisto vaj o mediuemo naj olen obligacia kana ani peski buti lena thaj ikalena e informacie save so sikavena themako, armiako, oficialnikano vaj pale butjako garavdipe, te isi čačikano intereso o putardipe te ovel pendžarkerdo.

O žurnalisto vaj aver sime save so si pendžarkerde, thaj save so ano thavdipe e khedipasko, redaktoreško lačharipasko vaj e ikaldipasko e programake saikerinako, pendžarkerena e informacienca save so ka sikaven o identiteto e hangosko saveske naj olen obligacia e zakonoanipaske, sudoske vaj pale egzekutivake radžipaske vah save te si aver fizikane vaj juristikane simake kana putarena e informacie save so mangel te ačhoven bipendžarde.

Dženo 22

E Mediuemoja trubul te arakhen o integriteto e biberšale personengo.

E programako saikeripe e mediumengo savo so našti te džungarel o sastipasko, moralnikano, intelektualnikano, emotivnikano thaj o socialnikano barjovipe e čhavesko trubul angleder te ovel sajijalo thaj dikhavno e znakosa sar kodova thaj kerdo oleske distribucia ko čhani saveske majhari si patjavutno kaj o čhavo ja labarel ole.

E medimuia našti te ikalen o identiteto e biberšale personengo save so si xemime ane došalkeripaske aktoja, vaj te si viktimoja vaj te si došalne.

Raritetno katar i poza 3 akale dženestar, o identiteto e biberšale personako šaj juristikane zoralipasa vašo došalkeripasko kotor te ovel ikaldo kana isi čačikano intereso e putardipasko savo so teubul te ovel pendžarkerdo.

Dženo 23

Bidendo si o ikaldipe e informaciengo thaj e gindipasko savendar ovela vazdime i diskirminacia, bikamipe vaj pale bilačhipe mamuj i persona kodoleske so si

avere rasatar, konfesiatar, naciatar, etnikane grupatar, polo vaj pale seksualnikano terminiripe.

Fundalutno e mediuemesko thaj o auktoro nane te ovel olen obligacia te si ikalde e informacie thaj e gindipa katar i poza 1 akale dženestar sar kotor e skienziako thaj autorikani buti save so si phandle e putarde butjenca, a ikalde si:

- bizo irada/namjera te vazden i diskriminacia, bikamipe vaj pale bilačhipe thaj si kotor e objektivnikane žurnalistenge raportesko;

- e iradasa kritikane te sikaven ki diskriminacia, bimangipe, bilačhipe vaj pale čipote save so sikavena vaj pale šaj te sikaven vazdipe kodole soluciako.

Dženo 24

Bidendo si o iladipe e bikinipasko thaj e kinipasko e organengo vaj tkivongo katar o manušikano badani vaši transplatacia vaj transfuzia.

O mediuo našti te reklamirinel i arma, pipaske droge, duhaneske produktoja, bikinipa produktengo thaj deipe servisoja save so si bidende e zakonesa, draba thaj medicinake tretmanoja save so si dende uzal o medicinako recepto, procedure thaj metode e sastaripaske save so si bijekhajekh e ulavde zakonesa vašo sastipasko arakhipe.

Reklame vaše sa e aver draba thaj medicinake tretmanoja trubul te oven pendžarde sar asavke thaj čačikane.

Kana ovena reklamirime e alkoholikane pipa, e mediumia trubul te patjivkeren e terminante e ulavde zakoneske.

Dženo 25

E mediumia thaj e žurnalistoja si e obligaciasa objektivnikane thaj čačikane te den raporto vaše sudoske procedure.

O mediuo te ikalda so si mamuj varesavi persona vazdime došalkeripasko proceduripe, kodoja persona isi ola hakaj, kana i procedura ka ovel agordi, te rodel ikaldipe e informaciengo vašo juristikane zoralipaske činavipasko e procedurako, ikaldipe e došalipasko vaj pale e tromalipasko katar o došalipe.

O rodipe katar i poza 2 akale dženestar ovela dendo e mediuenge majdur 30 divesa taro dive kana si kerdo juristikano činavdipe, vaj pale činavipe e došalipaske procedurako.

O mediuo naj ole obligacia te ikalel informacia vaj pale kotor e informaciako katar i poza 2 akale dženestar, te naj dendo o rodipa savo so si uzal o juristikane zoralipasko činavipe vašo činavipe e došalkeripaske procedurako, vaj pale e juristikane zoralipaske ande deciziako savasa ovela vakerdo so o došalipe ovela iramo vaj o došalno ovela ikaldo e došalipastar, a e autorizirime sime na dena olen angleder o deipe e thavdipaske e rokosko vašo deipa rodipe.

Sa e avere pučipange phandle e ikaldipasa e informaciengo katar i poza 2 akale dženestar trubutno si te ovel kerdo terminiripe e akale zakonesko savo so si ki relacia e hakajesko ko korektiripe thaj džovapi.

VI HAKAJ E KOREKTIRIPASKO THAJ E DŽOVAPISKO

Dženo 26

Sakoja fizikani vaj pale juristikani sima isi ola hakaj te ovel olake dendo korektiripe thaj džovapi kana gindinel so si katar e ikalde programake saikerinako, phago varesavo Konstitucionalnikano vaj zakonesa dendo hako.

O ikaldipe e korekciengo vaj pale e džovapisko šaj te ovel rodime ano roko taro 30 divesa katar o dive e ikaldipasko e programake saikeripasko.

Kana ovela rodime o ikaldipe e korekciako vaj pale e džovapisko trubul te ovel vakerdo thaj e programako saikeripe savo so si džovapi vaj korekcia save so si ki relacia e datasa thaj olake ikaldipasa.

I korekcia thaj o džovapi ovena ikalde bizo pokinipe.

Dženo 27

Teli korekcia, ano dikhipe akale zakonesko, ovela haljovdi i onformacia savasa ovena lačharde e došale thaj bičačipaske vakerdipa ikalde ane programake saikeripa.

Telo džovapi, ano dikhipe e akale zakonesko, ovena haljovde e informacie savenca si argumentirime e vakerdipa save so cidena, suštinake korektirinena vaj pale džipherena e vakerdipa dende e programake saikerinate.

Dženo 28

I korekcia vaj o džovapi trubul te ikaldoven bizo averipe thaj džipheripe, ki jekh rig e štampaki, vaj pale ki jekh emisija katar e elektronikane mediumia ane save si ikalde e programake saikerina savenge isi korekcia vaj džovapi e relaciengo.

I korekcia vaj o džovapi ikaldovena ano jekhto, a majdur ano dujto numero e štampako, vaj pale ano jekhto, a majdur ano dujto averipaski emisija ke elektronikane mediumia, palo lelige e korekciengo vaj pale e džovapengo.

I korekcia vaj o džovapi našti te oven lungeder katar o programako saikeripe, vaj pale katar o kotor e programake saikerinako saveske si dende.

Dženo 29

O ikaldipe e korekciako vaj e džovapisko šaj te ovel rodime te si e programako saikeripe ikaldo thaj masipasa e mediengo save so ačhile te keren buti.

O deunto e korekciako vaj e džovapisko šaj taro fundalutno e mediuemesko katar i poza 1 akale dženestar vaj oleske putarde juristikane palpalutnestar te rodel, ko olesko xardžipe te ikalel i korekcia thaj o džovapi ano aver terminirime mediuemo savo si si, pali forma thaj kvaliteto e distribuciako e programenge saikerinengo, sar mediuemo savo so ačhilo te kerel buti.

Dženo 30

O mediuo si obligaciasa te ikalel i korekcia vaj o džovapi ko ikaldo programako saikeripe sade te si:

1) i korekcia vaj o džovapi naj ki korekcia e programake saikerinasa savenca ovela olengo ikaldipe vaj pale naj olen evidentoja so si ani relacia e vakerdesa ano programako saikeripe;

2) e korekciasa vaj e džovapisa ovena cidime e vakerdipa katar o ikaldo programako saikeripe save so si čačipe thaj si zurardo o juristikano akto e autorizirime organosko;

3) i korekcia vaj o džovapi denda i persona savi so e programako saikeripe na dela ole personalno;

4) kana si ikaldi i korekcia vaj o džovapi ko jekh programako saikeripe palo rodipe e autorizirime simako ano jekh mediuo, ano aver ki jekh baripeneski forma (intervju, dendo vakerdipe thaj aver), ikaldo reagiripe e autorizirime simako katar o jekh saikeripe sar dendi korekcia vaj o džovapi;

5) si ko jekh programako saikeripe dendi nevi korekcia vaj džovapi, tari jekh saikeripa sar angleder, a o konflikto katar o ikaldipe angleder si dende e korekcie vaj džovapia thaj naj agordo;

6) i korekcia vaj o džovapi naj ki relacia e programake saikeripasa vaši sima savake ovela vakerdo kaj kerela korekcia vaj dela džovapi oleske;

7) si dendo ano saikeripe korekcia vaj džovapi savo so palo olesko ikaldipe kerela bidendipe e distribuciako e mediuomeske, došalipasko vaj juristikano obliciripe vaj dizutnikano juristikano džovapipe premal e trinto sime;

8) i korekcia vaj o džovapi na vastxramonda i autorizirime sima savi so si juristikane simako, vaj pale fizikani sima, sar deutni e korekciaki vaj džovapiski, thaj na denda o gin e personalno kartako thaj i adresa e bešipnaski;

9) i korekcia vaj o džovapi si lungeder no so si e programako saikeripe savenge si ki relacia, e o deutno na dela xramome rodipe e džovapime editoreske e mediuomesko te xarnjarel i korekcia vaj o džovapi.

Kana o mediuo na dela te ovel ikaldi i korekcia vaj o džovapi ke programako džovapipe savesa si phagerdo varesave manušesko hakaj; ki adaja vrama ikalela o komentaro e korekciako vaj džovapipasko; i korekcia vaj o džovapi na ikalela ko čhani thaj ano roko xramome akale zakonesa, deutnesa e korekciengo vaj džovapipango thaj isi ole hakaj ko rovdipe e autorizirime sudoske mujal o fundalutno e mediuo.

Dženo 31

I procedura palo rovdipe vašo ikaldipe e korekciako vaj džovapiske si sigutno.

O rovdipe ovela dendo ano roko taro 30 divesa taro dive kana nakhela o roko vašo ikaldipe e korekciako vaj džovapisko.

Uzal o rovdipa ovela dendo thaj kopia e štampime butjako, vaj pale, palo šajdipe savendar ovela tonesa vaj video xramovipasa e emisiako savate si ikaldo o programako saikeripe.

O fundalutno e elektronikane mediumengo savo so ka ikalel e programako saikeripe si ole obligacia palo deipe e rovdipasko, ko rodipe e sudosko, bizo prolongiripe te del tonesko vaj video xramovipe e emisiako, telo damkeripe kaj ka ovel ki oleski škoda te naj keerdo katar e čačikane sebepora.

Dženo 32

Ane aktoja kana isi konflikto vašo ikaldipe e korekciengo vaj e džovapiango o debatiripe si limitirime ko zurardipe e faktongo savendar avela i obligacia o mediumo te ikalel i korekcia vaj o džovapi.

O Sudo čhudela o rovdipasko rodipe, kana o mediumo naj ole obligacia te ikalel i korekcia vaj džovapi ano jekhipi e akale zakonesa.

O sudo te na leljarda o rovdipasko rodipe, ovela dendo vakerdipe e došalkerutneske te ikalel i korekcia vaj o džovapi ano roko thaj čhani zurardo ano dženo 28 akale zakonestar.

Dženo 33

E rigutne šaj te den rovdipe mamuj o ando decizipe e sudosko, ano roko katar e 5 divesa e deipastar.

Kana ki vrama thaj dendo rovdipe, jekhethane ane aktoja, o jekhtodigrako sudo dela e Apelaciake sudoske, ano roko taro duj divesa taro dive e leipasko e rovdipasko, thaj oleke i Apelaciako sudo anela decizia ano roko katar e pandž divesa.

E konfirmirime akto katar o juristikano zoralipasko decizipe savesa si dendo zurardipe te ovel ikaldi i korekcia vaj o džovapi ovela dendo e mediumeske bizo prolongiripe.

Dženo 34

O mediumo si ole obligacia te arakhel e tekstoja, vaj pale e xramovipa e informaciengo, majhari 30 divesa katar o ikaldipe thaj te del olen ko dikhipi e simenge saven so isi olen hakaj ki korekcia thaj džovapi.

Dženo 35

Ane konfliktoja vašo kerdipe e korekciengo vaj džovapengo jekhutno ovela kerdo o terminiripe e Zakonesko vašo parnicako proceduripe, te naj akale zakonesa aver terminirime.

VII AVRALPHUVAKO INFORMATIVNIKANO BUTIKERIPE

Dženo 36

O servisnikane filiale e avralphuvake mediumengo thaj e avralphuvake informativnikane instituciengo kerena avralphuvako informativnikano butikeripe ko čhani thaj telo šartia save so si xramome akale zakonesa.

Dženo 37

Servisnikani filiala e avralphuvake mediumeski, ano dikhipe e akale zakonesko, gindinel kaj su juristikani sima ani savi si majhari duj žurnalistoja save so kerena buti ko informativnikano butikeripe.

O fundalutno e avralphuvake mediumesko dela džovapi solidarifikane e servisnikane filialasa vaše obligacie save so ovena kerde ani relacia e oleske butikeripasa thaj ovena lačharde e aktosa vašo fundiripe.

Dženo 38

O servisoja e filialake ane avralphuvake mediumia xramonena pes ani Evidencia e xramovipaski e avralphuvake mediumenge save so ovena legarde katar o autorizirime republikano organo.

Aplikacia vašo xramovipe ani Evidencia e servisongo filialengo ane avralphuvake mediumia dela o fundalutno.

Uzal i aplikacia vašo xramovipe ovela dendo:

- 1) akto vašo fundiripe e servisosko;
- 2) anav thaj bešipe e avralphuvake mediumesko;
- 3) bešipe e servisosko ani Republika;
- 4) anav thaj familiako anav e personako savi so vastarela e servisosa.

O vastarutno e servisosko katar o avralphuvako mediumo isi ole obligacia vašo sako averipe e evidentongo katar i poza 3 akale dženestar, xramome te del informacia e autorizirime republikane organoske, ano roko taro 15 divesa katar o kerdipe e averipasko.

Dženo 39

E avralphuvake thema, internacionalnikane organizacia thaj fondacie šaj ani Republika te fundirinen peske informativnikane institucie pali funda e phandle lavesko phandlo maškar e avralphuvutne thema, internacionalnikane organizacie thaj i Radži e Crna Goraki.

Dženo 40

Avralphuvaki informativnikani institucia isi ola statuso sar juristikani sima thaj ovela xramome ani Evidencia e avralphuvutne informativnikane instituciengo save so legarena e autorizirime republikane organoja.

Uzal o apliciripe vašo xramovipe ki Evidencia e avralphuvake informativnikane institucie ovela dendo thaj:

- 1) phandlo lav vašo fundiripe;
- 2) anav thaj bešipe e instituciako;
- 3) anav thaj familiako anav e vastarutnesko e instituciako thaj e autorizirime personako savi so autorizirinela i institucia;
- 4) tipo thaj forma e butikeripaski e instituciako.

Vastarutno e avralphuvake instituciako si e obligaciasa vašo sako averdipe katar i poza 2 akale dženestar xramome te del informacia e autorizirime republikake organoske, ano roko taro 15 divesa katar o dive kana ovela kerdo o averipe.

Dženo 41

Supervizia upral o zakonipe savo so kerela i avralphuvaki informativnikani buti kerela o autorizirime republikano organo.

O autorizirime republikano organo, anglo vazdipe e procedurako vašo bidendipe e butjako ko serviso e avralphuvake mediumesko vaj avralphuvaki informativnikani institucia, si ole obligacia xramome te del sama vašo kerdipe e informativnikane butikeripaske thaj ma te ikerdovel dži akto vašo fundiripe, e kherutne vaj maškarmutne pozitivnikane-juristikane xramovipange savenca ovela lačhardi akaja ranik, uzal e terminiripa e rokonge e bilače butja te oven cidime.

O autorizirime suo, ko bahani e autorizirime republikane organosko, šaj te na del te ovel kerdi buti katar avralphuvako mediumo vaj pale avralphuvaki informativnikani institucia, te zurarda kaj olengo butikeripe si ano mamujipe e aktosa vašo fundiripe vaj pale akale zakonesa.

VIII SANKCIAKE TERMINANTE

Dženo 42

E lovenge sankciasa katar i dešipaski dži e trinvardešipaski suma katar i minimalnikano pokinipe ani Republika ka ovela sankcionirime vašo phagipe sakova fundalutno e mediumengo, te:

- 1) ko zakonesko xramome čhani na ikalda e evidentvoja katar o dženo18 thaj 19 akale zakonestar;
- 2) na arakhela e tekstoja, vaj pale e rekordipa e informaciengo majhari 30 divesa katar o ikaldipe thaj na dela olen ko dikhipa e simenge save so pali terminanta akale zakonesko, isi olen hakaj ki korekcija vaj džovapi (dženo 34).

Dženo 43

E lovenge sankciasa katar i bišutni vaj pandžvarutni suma katar o minimalnikano pokinipe ani Republika ka ovel sankcionirime vaši doš, te:

1) ikalda e informacie khedime ko bizakonesko čhani mamuj o dženo 21 poza 1 akale zakonestar;

2) na arakhela o integriteto e biberšale simengo ano dikhipe e dženesko 22 akale zakonestar;

3) te ikalel informacia thaj gindipe mujal o dženo 23 akale zakonestar;

4) ikalel reklama mujal o dženo 24 akale zakonestar;

5) ki funda e juristikane zoralipaske deciatar na ikalela i informacia vašo agor e došalkeripaske procedurako (dženo 25 poza 2);

6) telo šartia anglodikhle e akale zakonesa na ikalela vaj na arakhela o ikaldipe e korekciako vaj e fizikane ja juristikane simako kana si ikaldo e programako saikeripe phago ko olesko Konstitucionalesko vaj zakonesa kerdo hakaj (dž. 26 thaj 29).

Dženo 44

Lovenge sankciasa katar i pandžengi dži dešengi suma ani Republika ka ovel sankcionirime vašo phagipe e fundalutnesko e šampime mediuemesko vaj pale šamparia, te naj dende e jekhto kopie e šampime butjengo ano Themako arhivo ki Republika (dženo 10 poza 2).

Dženo 45

E lovenge sankciasa katar i dešutni dži bišutni suma katar o minimalnikano pokinipe ani Republika ka ovel sankcionirime vašo phagipe i avralphuvaki informativnikani institucia, te na denda xramome informiripe dži o autorizirime republikano organo vašo averipe e evidentongo katar o dženo 40 poza 3 akale zakonestar.

Vašo phagipe katar i poza 1 akale dženestar ka ovel sankcionirime thaj i obligaciaki persona ani institucia katar i pandžvarutni dži dešutni suma katar o minimalnikano pokinipe ani Republika

IX NAKHLUTNE THAJ AGORUTNE TERMIANTE

Dženo 46

E servisoja ane avralphuvake medie thaj e avralphuvake informativnikane institucie si obligaciasa te jekhekeren peske butikeripa e terminantenca akale zakoneske ano roko taro 60 divesa katar o dive kana si validnikano.

Dženo 47

Peski thaj vastaripaski transformacia e vastaripaske juristikane simengo save so kerena nevipaske-ikaldipaske butja savengo fundalutno si i Republika vaj i jekhin e lokalnikane korkoriradžipasko ka ovel kerdi ano roko taro 12 masekoja katar o dive kana

si validnikano akale zakonesa, a premal e terminante e Zakoneske pali peski thaj vastaripaski transformacia thaj Zakono vaši privatizacia.

E bidžetosa e Republikako vaj e jekhinako e lokalnikane korkoriradžinako ka oven arakhle e resursoja vašo učaripe e ardžipango ki programa e transformaciako save so si teli poza 1 akale dženestar.

O jekhajekhipe e organizaciako thaj e butikeripasko e juristikane simengo save so kerena radio-difuznikano butikeripe savengo fundalutno si i Republika vaj e jekhina e lokalnikane korkoriradžipasko ka kerena buti ano roko thaj čhani savo so si xramome e ulavde zakonesa vašo radio-difuzia.

Dženo 48

E vastaripaske thaj e superviziake komitetoja e juristikane simengo save so kerena nevipaske-ikaldipaske butikeripa, a savengo fundalutno si i Republika vaj pale i jekhin e lokalnikane korkoriradžinako ka anavkeren e autorizirime parlamento, ko bahani e Radžako e Republika Crna Gorako, vaj pale e autorizirime organo ki jekhin e lokalnikane korkoriradžinako, ano roko taro 30 divesa katar o dive kana si reslo ko zoralipe akale zakonesko.

E džene e vastaripaske thaj e superviziake komitetongo tare juristikane sime katar i poza 1 akale dženestar našti te oven: deputatoja vaj džene ko komitetoja; funkcioneroja e politikane partiengo; sime anavkerde katar i rig e Radžako e Republika Crna Gorako vaj pale i egzekutivaki radži ke jekhina e lokalnikane korkoriradžipasko; sime saven so isi interesu ane juristikane sime save so kerena buti ke nevipaske-ikaldipaske butikeripa thaj savenge dženipasa ane akala organoja ka šaj te ovel ando dži o konflikto e interesongo.

Vastaripasko komiteto e juristikane simengo katar i poza 1 akale dženestar isi olen eŧta, a o superviziako komiteto trin džene, taro so 1/3 kerena e prezententoja katar e butikerutne.

E vastaripaske komitetoja e juristikane simengo katar i poza 1 akale dženestar si durudži, ano roko taro 60 divesa katar o validnipe akale zakonesko, ki funda e putarde konkursesko, e garavde avazideipasa maškar e kandidatoja, te alusaren e direktore e juristikane simengo thaj e džovapime editoroja e mediumengo.

I programaki koncepcia e mediumengi savengo fundalutni si i juristikani sima katar i poza 1 akale dženestar lejarella o komiteto, ko bahani katar e obligaciake editoroja e mediuemeske.

O obligaciako editoro e mediuemesko katar i poza 5 akale dženestar si obligaciasa vašo realiziripe e programake koncepciako ko vastaripasko komiteto.

O mandato e dženegro ke vastaripaske thaj superviziako komitetesko thaj e obligaciake editoresko e mediengo ačhola e divesa kana ka ovel agordo o plesutno thaj o vastaripasko transformiripe e juristikane simengo katar i poza 1 akale dženestar.

Dženo 49

Kana na ovena alusarde e organia vašo vastaripe ane juristikane sime save so kerena nevipaske-ikalutne butikeripa, a savengo fundalutno si i Republika vaj e jekhina e lokalnikane korkoriradžinake ane rokoja save so si xramome akale zakonesa ka

ovel dende mjere arakhipaske katar e putarde interesoja, save so ka ačhaven e anavkeripasa e organongo e vastaripasko thaj e džovapime simengo vaj keripasko peskere ja vastaripaske transformacie.

Dženo 50

Telozakoneske aktoja vašo realiziripe akale zakonesko ovela ando ano roko taro 60 divesa katar o dive validnipasko akale zakonesko.

Dženo 51

E divesa kana si validnikano o resipe ko zuralipe akale zakonesko ačhovela te oven validnikane: Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

- O zakono vašo putardo informiripe ("Službeni list RCG", n-ro 4/98 thaj 41/02);
- Dekreto vaše šartia vašo kedipe e avralphuvake informativnikane butipasko ani Republika Crna Gora ("Službeni list RCG", n-ro 39/98);
- Normativo e proceduripasko vašo apliciripe, xramovipe thaj evidentiripe e Evidenciako e putarde nevipango ani Republika Crna Gora ("Službeni list RCG", n-ro 8/98).

Dženo 52

Akava zakono si validnikano ko oftoto dive kana ka ovel ikaldo ani "Oficialnikani patrin e Republika Crna Goraki".